

Warszawa, dnia 11 grudnia 2024 r.

Poz. 116

KOMUNIKAT
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 6 grudnia 2024 r.

**w sprawie wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działów administracji rządowej
– budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe²⁾**

Na podstawie art. 69 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717 i 1756) ogłasza się co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Określa się szczegółowe wytyczne w zakresie kontroli zarządczej dla działów administracji rządowej – budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe.

2. Szczegółowe zasady funkcjonowania kontroli zarządczej w Ministerstwie Finansów regulują odrębne przepisy.

§ 2. Ilekroć w komunikacie jest mowa o:

- 1) dyrektorze generalnym – należy przez to rozumieć Dyrektora Generalnego Ministerstwa;
- 2) działach – należy przez to rozumieć działy administracji rządowej – budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe w rozumieniu ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370);
- 3) jednostce KAS – należy przez to rozumieć Krajową Informację Skarbową, Krajową Szkołę Skarbowości oraz izby administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi;

¹⁾ Minister Finansów kieruje działami administracji rządowej – budżet, finanse publiczne oraz instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 2710).

²⁾ Niniejszy komunikat był poprzedzony komunikatem Ministra Finansów z dnia 28 sierpnia 2023 r. w sprawie wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działów administracji rządowej – budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe (Dz. Urz. Min. Fin. poz. 79).

- 4) jednostce w dziale – należy przez to rozumieć jednostkę w dziale w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwanej dalej „ustawą”;
- 5) KAS – należy przez to rozumieć Krajową Administrację Skarbową;
- 6) kierownictwie Ministerstwa – należy przez to rozumieć Ministra, sekretarzy stanu w Ministerstwie, podsekretarzy stanu w Ministerstwie i dyrektora generalnego;
- 7) kierownikowi jednostki w dziale – należy przez to rozumieć odpowiednio:
 - a) Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej,
 - b) dyrektora izby administracji skarbowej, również w odniesieniu do podległych mu urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych,
 - c) Dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości,
 - d) Dyrektora Centrum Informatyki Resortu Finansów,
 - e) Prezesa Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego,
 - f) Dyrektora Instytutu Finansów,
 - g) Dyrektora Polskiego Instytutu Ekonomicznego;
- 8) Komitecie Audytu – należy przez to rozumieć Komitet Audytu dla działów administracji rządowej – budżet, finanse publiczne oraz instytucje finansowe;
- 9) komórce KZ – należy przez to rozumieć komórkę organizacyjną właściwą do spraw koordynacji kontroli zarządczej w Ministerstwie;
- 10) komórce organizacyjnej – należy przez to rozumieć komórkę organizacyjną określoną w statucie Ministerstwa;
- 11) komórce organizacyjnej nadzorującej jednostkę w dziale – należy przez to rozumieć komórkę organizacyjną, której na podstawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa powierzono koordynację zadań związanych z wykonywaniem nadzoru Ministra nad jednostką podległą w dziale lub przez niego nadzorowaną;
- 12) kontroli zarządczej – należy przez to rozumieć kontrolę zarządczą w rozumieniu art. 68 ustawy;
- 13) Ministerstwie – należy przez to rozumieć Ministerstwo Finansów;
- 14) Ministrze – należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych;
- 15) oświadczeniu o stanie kontroli zarządczej dyrektora generalnego – należy przez to rozumieć oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w Ministerstwie za dany rok;
- 16) planie działalności jednostki – należy przez to rozumieć plan działalności na dany rok sporządzony przez kierownika jednostki w dziale, zawierający najważniejsze cele, mierniki i zadania przewidziane do realizacji przez jednostkę w dziale;
- 17) planie działalności Ministra – należy przez to rozumieć plan działalności, o którym mowa w art. 70 ust. 1 ustawy;

- 18) standardach kontroli zarządczej – należy przez to rozumieć standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych;
- 19) Szefie KAS – należy przez to rozumieć Szefa Krajowej Administracji Skarbowej;
- 20) właścicielu celu – należy przez to rozumieć kierownika jednostki w dziale lub dyrektora komórki organizacyjnej odpowiedzialnego za realizację celu w planie działalności Ministra.

§ 3. Obowiązki w zakresie zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej realizuje odpowiednio w:

- 1) działach – Minister,
- 2) KAS – Szef KAS,
- 3) jednostce w dziale – kierownik jednostki w dziale

– podejmując w szczególności bieżące działania, zgodnie ze standardami kontroli zarządczej.

Rozdział 2

Planowanie działalności w działach

§ 4. Komórka KZ przekazuje w terminie do dnia 31 sierpnia, do akceptacji kierownictwa Ministerstwa, propozycję celów do realizacji na kolejny rok wraz ze wskazaniem ich właścicieli i propozycji mierników określających stopień realizacji tych celów oraz zadań służących ich realizacji, z uwzględnieniem w szczególności:

- 1) czteroletnich kierunków działania i rozwoju Ministerstwa;
- 2) czteroletnich kierunków działania i rozwoju KAS;
- 3) propozycji celów zgłoszonych do budżetu zadaniowego w ramach planowania finansowego;
- 4) programów i projektów realizowanych w Ministerstwie zgodnie z zasadami zarządzania portfelem programów i projektów w działach;
- 5) rządowych dokumentów strategicznych, których zakres obejmuje właściwość Ministra.

§ 5. 1. Dyrektor komórki organizacyjnej oraz kierownicy jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7:

- 1) lit. a–c, w porozumieniu z Szefem KAS,
- 2) lit. d–g, w porozumieniu z komórką organizacyjną nadzorującą jednostkę w dziale

– przygotowują, na podstawie zaakceptowanych przez kierownictwo Ministerstwa celów, a następnie przekazują, w terminie do dnia 30 września, do uzgodnienia do komórki KZ propozycje mierników, wraz z ich definicjami i planowanymi wartościami docelowymi, oraz najważniejszych zadań służących realizacji celów, do planu działalności Ministra.

2. Kierownicy jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. a–c, przekazują propozycje, o których mowa w ust. 1, za pośrednictwem komórki organizacyjnej właściwej do spraw organizacji KAS w Ministerstwie.

3. Kierownik jednostki w dziale może wskazać propozycje, o których mowa w ust. 1, także dla celów innych niż te, dla których został zaproponowany jako właściciel celu przez komórkę KZ, zgodnie z § 4.

§ 6. 1. Komórka KZ, w uzgodnieniu z właścicielami celów, opracowuje projekt planu działalności Ministra i przekazuje go do zatwierdzenia Ministrowi.

2. Komórka KZ i komórka organizacyjna właściwa do spraw organizacji KAS w Ministerstwie na bieżąco współpracują w celu zapewnienia wymiany istotnych informacji na etapie opracowania projektu planu działalności Ministra, o którym mowa w ust. 1.

§ 7. 1. Zatwierdzony plan działalności Ministra jest przekazywany Prezesowi Rady Ministrów przez Ministra za pośrednictwem komórki KZ w terminie do dnia 31 października.

2. Plan działalności Ministra, po przekazaniu Prezesowi Rady Ministrów, jest udostępniany przez komórkę KZ kierownikom jednostek w działach, a w przypadku jednostek KAS – za pośrednictwem Szefa KAS.

§ 8. 1. Szef KAS opracowuje projekt rocznych kierunków działania i rozwoju KAS na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.³⁾).

2. Zaakceptowany przez Szefa KAS projekt rocznych kierunków działania i rozwoju KAS jest przekazywany do kierowników jednostek KAS w celu sporządzenia planów działalności jednostek przez kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. a–c, w terminie umożliwiającym sporządzenie tych planów, określonym w przepisach, o których mowa w ust. 1.

§ 9. 1. Kierownicy jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. a–c, sporządzają plan działalności jednostki na rok następny, uwzględniając plan działalności Ministra i roczne kierunki działania i rozwoju KAS. Działania określone w rocznych kierunkach działania i rozwoju KAS włącza się do zadań w planie działalności jednostki.

2. Kierownicy jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g, sporządzają projekt planu działalności jednostki na rok następny, uwzględniając plan działalności Ministra oraz czteroletnie kierunki działania i rozwoju Ministerstwa i przekazują do zaopiniowania komórce KZ w terminie do dnia 1 grudnia.

3. Komórka KZ, w porozumieniu z komórką organizacyjną nadzorującą jednostkę w dziale, opiniuje projekt planu, o którym mowa w ust. 2, w terminie do dnia 15 grudnia.

4. Kierownik jednostki w dziale zatwierdza plan działalności jednostki na rok następny i przekazuje go niezwłocznie do wiadomości:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 556, 588, 641, 658, 760, 996, 1059, 1193, 1195, 1234, 1598, 1723 i 1860 oraz z 2024 r. poz. 850, 863, 879, 1222, 1685 i 1721.

- 1) Ministra oraz komórki KZ – w przypadku kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g;
- 2) Szefa KAS i komórki organizacyjnej właściwej do spraw organizacji KAS w Ministerstwie – w przypadku kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. a–c.

§ 10. 1. Dyrektor komórki organizacyjnej i kierownik jednostki w dziale będący właścicielem celu w planie działalności Ministra, w terminie do 15. dnia pierwszego miesiąca danego kwartału, określa i przekazuje do komórki KZ planowane wartości do osiągnięcia na koniec kwartału dla mierników ujętych w planie działalności Ministra oraz uszczegółowienie zadań przewidzianych do realizacji w danym kwartale. Kierownicy jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. a–c, dodatkowo wskazują ryzyka w odniesieniu do celów i zadań wymagających podjęcia działań w ramach postępowania z ryzykiem.

2. Kierownicy jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g, dla celu określonego w planie działalności jednostki, w terminie do 15. dnia pierwszego miesiąca danego kwartału określają i przekazują do komórki KZ planowane wartości do osiągnięcia na koniec kwartału dla mierników ujętych w tym planie, uszczegółowienie zadań przewidzianych do realizacji w danym kwartale oraz ryzyka w odniesieniu do celów i zadań wymagających podjęcia działań w ramach postępowania z ryzykiem.

§ 11. W przypadku konieczności aktualizacji planu działalności jednostki przepisy § 9 stosuje się odpowiednio, przy czym aktualizacja planu działalności jednostki może dotyczyć wyłącznie mierników lub zadań nieuwjętych jednocześnie w planie działalności Ministra.

Rozdział 3

Monitorowanie realizacji planów

§ 12. 1. Kierownicy jednostek w dziale, w terminie do 5. dnia pierwszego miesiąca po zakończeniu kwartału, przekazują informację o realizacji planu działalności za pierwszy, drugi i trzeci kwartał danego roku, wraz z adnotacją o ewentualnym braku danych niezbędnych do przekazania informacji o realizacji planu działalności i przewidywanym terminie ich przekazania odpowiednio do:

- 1) komórki KZ – w przypadku kierowników jednostek, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. a–c, w zakresie planu działalności Ministra;
- 2) komórki KZ i komórki organizacyjnej nadzorującej jednostkę w dziale – w przypadku kierowników jednostek, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g, w zakresie planu działalności jednostki.

2. Szef KAS przekazuje do komórki KZ raport z realizacji rocznych kierunków działania i rozwoju KAS za pierwszy, drugi i trzeci kwartał danego roku, wraz z informacją o ryzykach wymagających

podjęcia działań w ramach postępowania z ryzykiem, w terminie do 10. dnia drugiego miesiąca po zakończeniu kwartału.

3. Minister oraz kierownicy jednostek w działach zarządzają ryzykiem w odniesieniu do celów i zadań określonych w planie działalności Ministra lub w planie działalności jednostki.

4. Szef KAS oraz kierownicy jednostek KAS zarządzają ryzykiem w odniesieniu do celów i działań określonych w rocznych kierunkach działania i rozwoju KAS.

§ 13. 1. Na podstawie informacji i raportu, o których mowa odpowiednio w § 12 ust. 1 i 2, komórka KZ opracowuje kwartalną informację o realizacji:

- 1) planu działalności Ministra;
- 2) rocznych kierunków działania i rozwoju KAS;
- 3) planów działalności jednostek sporządzonych przez kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g.

2. Informację, o której mowa w ust. 1, komórka KZ przekazuje członkom kierownictwa Ministerstwa i komórce organizacyjnej właściwej do spraw obsługi Komitetu Audytu w Ministerstwie.

3. Komórka KZ może zwrócić się do kierownika jednostki w dziale lub Szefa KAS o złożenie dodatkowych wyjaśnień dotyczących realizacji planu działalności Ministra, planu działalności jednostki lub rocznych kierunków działania i rozwoju KAS.

Rozdział 4

Sprawozdawczość i oświadczenia o stanie kontroli zarządczej

§ 14. 1. Właściciel celu w planie działalności Ministra, z wyłączeniem kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g, sporządza i przekazuje do komórki KZ informację z wykonania planu działalności Ministra za rok poprzedni w terminie do dnia 5 lutego.

2. Kierownik jednostki w dziale sporządza i przekazuje sprawozdanie z wykonania planu działalności jednostki oraz składa oświadczenie o stanie kontroli zarządczej za rok poprzedni w zakresie kierowanej jednostki w terminie do dnia 1 marca do:

- 1) Szefa KAS za pośrednictwem komórki organizacyjnej właściwej do spraw organizacji KAS w Ministerstwie – w przypadku kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. a–c;
- 2) Ministra za pośrednictwem komórki KZ – w przypadku kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g.

3. Szef KAS sporządza i przekazuje do komórki KZ raport z realizacji rocznych kierunków działania i rozwoju KAS oraz zbiorcze oświadczenie o stanie kontroli zarządczej za rok poprzedni w obszarze KAS w terminie do dnia 15 marca.

4. Komórka KZ przekazuje sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, do wiadomości komórki organizacyjnej nadzorującej jednostkę w dziale.

5. Na podstawie informacji, sprawozdań i raportu, o których mowa w ust. 1–3, komórka KZ sporządza i przekazuje członkom kierownictwa Ministerstwa informację z wykonania planu działalności Ministra, rocznych kierunków działania i rozwoju KAS oraz planów działalności jednostek w dziale sporządzanych przez kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g, w terminie do dnia 31 marca.

6. Komórka KZ może zwrócić się do:

- 1) właściciela celu w planie działalności Ministra o przekazanie dodatkowych informacji oraz wyjaśnień w związku z przygotowaniem projektu sprawozdania z wykonania planu działalności Ministra i projektu oświadczenia o stanie kontroli zarządczej;
- 2) Szefa KAS lub kierownika jednostki w dziale o przekazanie dodatkowych informacji oraz wyjaśnień odpowiednio do raportu z realizacji rocznych kierunków działania i rozwoju KAS lub sprawozdania z wykonania planu działalności jednostki w dziale.

§ 15. 1. Komitet Audytu sporządza pisemną opinię o funkcjonowaniu kontroli zarządczej w działach za rok poprzedni, zawierającą informację o istotnych ryzykach oraz istotnych słabościach kontroli zarządczej w działach administracji rządowej – budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe. Opinia jest przekazywana komórce KZ w terminie do dnia 10 kwietnia przez komórkę organizacyjną właściwą do spraw audytu wewnętrznego w Ministerstwie.

2. Opinia, o której mowa w ust. 1, jest sporządzana w szczególności na podstawie informacji źródłowych, w tym:

- 1) informacji z wykonania planu działalności Ministra;
- 2) informacji z wykonania rocznych kierunków działania i rozwoju KAS;
- 3) informacji z wykonania planów działalności jednostki sporządzanych przez kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g;
- 4) oświadczenia o stanie kontroli zarządczej dyrektora generalnego;
- 5) oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Szefa KAS;
- 6) oświadczeń o stanie kontroli zarządczej kierowników jednostek w dziale, o których mowa w § 2 pkt 7 lit. d–g;
- 7) oceny funkcjonowania kontroli zarządczej w Ministerstwie zawierającej informacje o istotnych słabościach kontroli zarządczej w Ministerstwie;
- 8) zbiorczej informacji o istotnych ryzykach i istotnych słabościach kontroli zarządczej oraz proponowanych usprawnieniach przekazanych przez kierowników komórek organizacyjnych właściwych do spraw audytu wewnętrznego w jednostkach w dziale;

9) zbiorczej informacji o istotnych stwierdzonych uchybieniach i nieprawidłowościach w Ministerstwie.

3. Jeżeli opinia, o której mowa w ust. 1, zawiera informacje o sygnalizowanych istotnych słabościach kontroli zarządczej, Komitet Audytu wskazuje propozycje jej usprawnień.

4. Informacje źródłowe, o których mowa w ust. 2:

- 1) pkt 1–6, są przekazywane przez komórkę KZ za pośrednictwem komórki organizacyjnej właściwej do spraw audytu wewnętrznego w Ministerstwie,
- 2) pkt 7 i 8, są przekazywane przez komórkę organizacyjną właściwą do spraw audytu wewnętrznego w Ministerstwie,
- 3) pkt 9, są przekazywane przez komórkę organizacyjną właściwą do spraw kontroli wewnętrznej w Ministerstwie za pośrednictwem komórki organizacyjnej właściwej do spraw audytu wewnętrznego w Ministerstwie

– Komitetowi Audytu.

5. Informacje źródłowe, o których mowa w ust. 2, mogą obejmować inne dostępne dokumenty umożliwiające uzyskanie informacji o stanie kontroli zarządczej.

§ 16. Na podstawie otrzymanych informacji z wykonania planu działalności Ministra, sprawozdań z wykonania planu działalności jednostki i oświadczeń o stanie kontroli zarządczej, o których mowa w § 14, oraz opinii Komitetu Audytu, o której mowa w § 15, komórka KZ opracowuje i przedkłada do podpisu Ministrowi projekt sprawozdania z wykonania planu działalności Ministra oraz projekt oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w działach administracji rządowej – budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe w terminie do dnia 30 kwietnia.

§ 17. 1. Jeżeli w złożonym przez Ministra oświadczeniu, o którym mowa w § 16, zostały wskazane zastrzeżenia, komórka KZ przekazuje to oświadczenie dyrektorowi komórki organizacyjnej lub kierownikowi jednostki w dziale, których te zastrzeżenia dotyczą.

2. Dyrektor komórki organizacyjnej, o którym mowa w ust. 1, sporządza i przesyła do komórki KZ informację o działaniach podjętych w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej za pierwszy, drugi i trzeci kwartał danego roku w terminie do ostatniego dnia ostatniego miesiąca danego kwartału oraz do 5 lutego za rok poprzedni.

3. Kierownik jednostki w dziale, o którym mowa w ust. 1, sporządza i przesyła do komórki KZ informację o działaniach podjętych w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej za pierwszy, drugi i trzeci kwartał danego roku w terminie do 5. dnia pierwszego miesiąca po zakończeniu kwartału oraz do 1 marca za rok poprzedni.

4. Na podstawie informacji, o których mowa w ust. 2 i 3, komórka KZ przygotowuje informację o działaniach podejmowanych w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej i przedstawia je Ministrowi.

Minister Finansów: *wz. J. Drop*